Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: *Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti*

Sayı: 4 (21.665)

8 yanvar 2017-ci il, bazar

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin dördüncü sessiyası keçirilmişdir

Yanvarın 7-də beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin dördüncü sessiyası keçirilmişdir.

Sessiyanın müzakirəsinə aşağıdakı məsələlər verilmişdir:

1. 2016-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları
2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin təsdiq edilməsi
3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsinin təsdiq edilməsi
4. "İnsan orqan və ya toxumalarının transplantasiyası haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun qəbul edilməsi
5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsmanın) hesabatı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov 2016-cı ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları ilə əlaqədar məruzə etmişdir. **(Ali Məclis Sədrinin məruzəsi qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur)**

Məruzədən sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadiyyat naziri Famil Seyidov və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Kamal Cəfərov çıxış etmişlər.

"Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin təsdiq edilməsi" və "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsinin təsdiq edilməsi" barədə məsələlərin müzakirəsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikasının maliyyə naziri Xalid İsgəndərov və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun sədri Əli Quliyev çıxış etmişlər.

Sessiyada "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi" və "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsi" təsdiq olunmuşdur.

Sonra "İnsan orqan və ya toxumalarının transplantasiyası haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu oxunmuş və səsə qoyularaq qəbul edilmişdir.

Sessiyanın gündəliyində duran beşinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Ülkər Bayramovanın hesabatı dinlənilmiş və bununla əlaqədar qərar layihəsi qəbul edilmişdir.

Ali Məclisin Sədri sessiyaya yekun vuraraq 2016-cı ildə muxtar respublikanın inkişafında, sabitliyin və sərhədlərin qorunmasında əməyi olanların hamısına təşəkkürünü bildirmiş, Ali Məclisin deputatlarını, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisindəki ordu, birləşmə və hissələrinin şəxsi heyətlərini və onların ailələrini, şəhid ailələrini və müharibə veteranlarını, sessiya iştirakçılarını, muxtar respublika əhalisini yeni ilin başlanması münasibəti ilə təbrik etmiş və 2017-ci ildə uğurlar arzulamışdır.

Bununla da beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin dördüncü sessiyası öz işini başa çatdırmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin dördüncü sessiyasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovun

MƏRUZƏSİ

Hörmətli deputatlar və sessiya iştirakçıları!

2016-cı ildə ölkəmiz dövlət müstəqilliyinin 25 illik yubileyini təntənə ilə qeyd etdi. Zaman baxımından qısa müddətdə Azərbaycan və onun Naxçıvan Muxtar Respublikası inkişafa, tərəqqiyə çatıb və buna görə xalqımız ümummilli lider Heydər Əliyevə borcludur. Məhz ulu öndərimizin fədakarlığı sayəsində Azərbaycan məhv olmaq, parçalanmaq təhlükəsindən xilas oldu. Bu gün dahi şəxsiyyətin siyasi xəttini uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dövlət müstəqilliyimiz daha da möhkəmlənmişdir.

Ulu öndərimizin siyasi xəttinə sadiqlik, ölkə Prezidentinin göstərdiyi böyük diqqət və qayğı sayəsində Naxçıvan Muxtar Respublikası 2016-cı ili də müsbət nəticələrlə başa vurdu. Muxtar respublikada görülən işlərin əsasını insanların rahat yaşayışının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, iqtisadi və sosial həyatın bütün sahələrində tərəqqi və inkişaf tempinin qorunub saxlanılması təşkil edir. 2016-cı ilin muxtar respublikamızda "Nizam-intizamın daha da möhkəmləndirilməsi ili" elan olunması bu məqsədə çatmaqda əhəmiyyətli rol oynamış, görülən işə görə məsuliyyət hissi daha da artmışdır.

Mövcud maddi və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadə edilərək çoxşaxəli iqtisadiyyat formalaşdırılmış, qəbul olunmuş dövlət proqramlarının uğurlu icrası nəticəsində sosial-iqtisadi sahədə inkişaf təmin edilmişdir. 2016-cı ildə inkişafın əsas göstəricisi kimi **ümumi daxili məhsul** istehsalının həcmi bir il öncəki dövrlə müqayisədə artaraq 2 milyard 500 milyon manatdan çox olmuşdur. Onun hər bir nəfərə düşən həcmi isə 5 min 771 manat təşkil etmişdir ki, bu da 2015-ci ilin müvafiq göstəricisinə nisbətən 3,4 faiz çoxdur. Ümumi daxili məhsul istehsalının 60 faizə qədərinin real sektorun payına düşməsi dayanıqlı inkişafın təmin olunmasına öz təsirini göstərmişdir.

İqtisadi dayaqların möhkəmlənməsində investisiya fəallığının gücləndirilməsi, sahibkarlığın stimullaşdırılması və təşəbbüskarlığa geniş meydan verilməsi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ona görə də muxtar respublikada islahatların həyata keçirilməsi ilə yanaşı biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılmasına da diqqət artırılmışdır. Ötən il **sahibkarlıq fəaliyyəti** ilə məşğul olmaq üçün müraciət etmiş 33 hüquqi və 2173 fiziki şəxsin dövlət qeydiyyatına alınması təmin edilmiş, bank və kredit təşkilatları tərəfindən sahibkarlığın inkişafı məqsədilə 17 milyon manatdan çox kredit verilmişdir. Bunların nəticəsi olaraq 2016-cı ildə daha 47 yeni istehsal və xidmət sahəsi fəaliyyətə başlamış, ümumi daxili məhsul istehsalında özəl bölmənin xüsusi çəkisi 87 faizi ötmüşdür. Yeni istehsal müəssisələrinin istifadəyə verilməsi hesabına hazırda muxtar respublikada 366 növdə məhsul istehsal olunur. 107-si ərzaq, 237-si qeyri-ərzaq olmaqla 344 növdə məhsula olan tələbat tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir. İstehsal olunan məhsulların daxili bazarda dövriyyəsini təmin etmək və onların ixrac potensialını artırmaq məqsədilə "Naxçıvan Məhsulları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti yaradılmışdır.

Sahibkarlığın inkişafı **yeni iş yerləri**nin açılmasına və əhali gəlirlərinin artmasına da öz təsirini göstərmişdir. Bununla yanaşı "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası da nəticəsiz qalmamış, 2 min 818 yeni iş yeri açılmışdır ki, bunun da 98 faizi daimi iş yerləridir.

2016-cı ildə **sənaye** sektoruna xüsusi diqqət yetirilmişdir. Mövcud müəssisələrin fəaliyyətinin bərpası və ya yenidən qurulması, müasir texnologiyaların tətbiqinə əsaslanan yeni müəssisələrin yaradılması sənayenin inkişafına, onun ümumi daxili məhsulda 28 faizlik payla ilk yeri tutmasına səbəb olmuşdur. 2015-ci illə müqayisədə sənaye məhsulunun həcmi artaraq 942 milyon manatı ötmüşdür.

Muxtar respublika əhalisinin böyük əksəriyyətinin kənddə yaşaması **kənd təsərrüfatı**nın daim diqqət mərkəzində saxlanılmasını şərtləndirir. Aydındır ki, kənd təsərrüfatının inkişafı bilavasitə torpaqla bağlıdır. Ona görə də bu sahədə mütərəqqi və intensiv metodların tətbiqinə üstünlük verilmiş, əl əməyinin yüngülləşdirilməsi, əkinçilikdə və heyvandarlıqda məhsuldar sortlardan istifadə olunması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilmişdir. 2016-cı ildə "Naxçıvan Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin xətti ilə muxtar respublikaya daha 66 ədəd müxtəlif kənd təsərrüfatı texnikası və texnoloji avadanlıq gətirilmiş, lizinq yolu ilə torpaq mülkiyyətçilərinə verilmişdir. Bundan əlavə, məhsul istehsalçılarına 4 min 923 tondan çox mineral gübrə verilmişdir.

Müasir **meliorasiya və irriqasiya** sistemlərinin olmaması su itkisini aradan qaldırmış, yeni torpaq sahələri əkin dövriyyəsinə cəlb olunmuşdur. Belə ki, Babək rayonunda yeni nasos stansiyasının, həmin rayonun Kərimbəyli və Kültəpə kəndlərində 217 hektar yeni torpaq sahəsinin əkin dövriyyəsinə qatılmasını təmin edən suvarma şəbəkəsinin, Şərur rayonunun Xanlıqlar, Vərməziyar və Ələkli kəndlərində 589 hektar sahənin su təminatını yaxşılaşdırmağa imkan verən suvarma boru xəttinin, Kəngərli rayonunun Böyükdüz və Xok kəndlərində 117 hektar ərazini əhatə edən qapalı suvarma şəbəkəsinin tikintisi başa çatdırılmışdır.

Qeyd olunanlarla yanaşı, əkinçiliklə məşğul olan mülkiyyətçilərə subsidiyaların və güzəştli şərtlərlə kreditlərin verilməsi hesabına 2016-cı ilin məhsulu üçün 61 min 526 hektar sahədə əkin aparılmışdır. 2016-cı ildə də bitkiçilik məhsulları içərisində **taxılçılıq** öz üstün mövqeyini qoruyub saxlamışdır. 31 min 579 hektar taxıl əkini sahəsindən 94 min 117 ton məhsul yığılmışdır. Bununla birlikdə kartofçuluğun inkişafı da diqqətdə saxlanmış, əkin keçirilmiş 3 min 53 hektar kartof sahəsindən 46 min 400 tondan çox məhsul tədarük olunmuşdur.

Ötən il **qarğıdalı** əkininə də maraq xeyli artmış, 1758 hektarda əkin həyata keçirilmişdir ki, bu da 2015-ci illə müqayisədə 63 faiz çoxdur. Məhsulun vaxtında toplanılmasını təmin etmək üçün yeni texnikalar alınaraq muxtar respublikaya gətirilmiş, əkin sahələrindən 10 min 500 tona yaxın məhsul yığılmışdır ki, bu da 2015-ci illə müqayisədə 2,3 dəfə çoxdur.

Muxtar respublikada ekoloji cəhətdən təmiz **meyvə-tərəvəz** məhsulları yetişdirilir. 2016-cı il fevralın 8-də qəbul olunmuş "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında meyvəçiliyin və tərəvəzçiliyin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı" əhalinin bu məhsullara olan tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsini təmin etmiş, tələbatdan artıq mövsümi məhsulların isə ixracına imkan yaratmışdır. 2016-cı ildə əkin sahələrindən 83 min tondan çox tərəvəz, meyvə bağlarından isə 52 min tona yaxın məhsul götürülmüşdür.

Ardı 2-ci səhifədə

Meyvə-tərəvəz məhsullarına olan tələbatın ödənilməsində soyuducu anbarların yaradılması və istixana komplekslərinin istifadəyə verilməsi də öz müsbət təsirini göstərmişdir. 2016-cı ildə daha 4 soyuducu anbar yaradılmış, istismar olunan anbarların sayı 29-a, ümumi tutumu isə 13 min 280 tona çatdırılmışdır. Hazırda muxtar respublikada ümumi sahəsi 127 min 162 kvadratmetr olan 21 istixana kompleksi fəaliyyət göstərir.

Heyvandarlığın inkişafı üçün də tədbirlər davam etdirilmiş, 6 yeni heyvandarlıq təsərrüfatı yaradılmışdır. Heyvandarlıqda məhsuldarlığı artırmaq, mal-qaranın cins tərkibini yaxşılaşdırmaq məqsədilə süni mayalandırma tədbirləri diqqət mərkəzində saxlanılmış, 3584 cins bala alınmışdır. Ümumilikdə 2016-cı ildə bank və kredit təşkilatları tərəfindən heyvandarlığın inkişafına 8 milyon 27 min manat kredit verilmişdir.

Arıçılıq iqtisadi cəhətdən yüksək gəlir gətirən, qida və müalicəvi baxımdan faydalı xüsusiyyətlərə malik təsərrüfat sahəsi kimi həmişə diqqət mərkəzindədir. Muxtar respublikanın əlverişli təbii iqlim şəraiti, zəngin yem ehtiyatları bazası, mövcud təsərrüfatçılıq ənənələri arıçılığın inkişafı üçün geniş imkanlar yaratmışdır. Naxçıvan şəhərində "Arıçılıq məhsulları və bal" festivalının keçirilməsi, "2017-2022-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında arıçılığın inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"nın qəbul olunması muxtar respublikada bu sahənin inkişafını və imkanlarını daha da artıracaqdır.

Bütövlükdə kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə göstəricilər artmış, 429 milyon 448 min manatlıq məhsul istehsal olunmuşdur ki, bu da 2015-ci illə müqayisədə 6 faiz çoxdur.

Ötən il **ekoloji** vəziyyətin qorunması, ətraf mühitin mühafizəsi və təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması istiqamətində fəaliyyət də uğurla davam etdirilib. Meşə fondunun bərpası, yeni yaşıllıq zolaqlarının salınması tədbirləri çərçivəsində 546 hektar sahədə meşəsalma və meşəbərpa tədbirləri aparılmış, 452 minə yaxın ağac və bəzək kolları əkilmişdir.

Dinamik inkişafın təmin olunmasında investisiya qoyuluşlarından səmərəli istifadə mühüm əhəmiyyət daşıyır. 2016-cı ildə muxtar respublika üzrə bütün maliyyə mənbələri hesabına **əsas kapitala investisiya qoyuluşları**nın həcmi 2015-ci ilə nisbətən 5 faiz artaraq 997 milyon manatdan çox olmuşdur. İnvestisiya qoyuluşlarının 921 milyon manatından və ya 92 faizindən bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərində istifadə olunması əhalinin mənzil şəraitinin yaxşılaşmasına, abadlaşdırma-bərpa işlərinin genişləndirilməsinə, kənd yerlərində infrastrukturun yenilənməsinə şərait yaratmış, 13 kənd və 14 xidmət mərkəzi tikilərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir.

Əhalinin mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması tədbirləri davamlı xarakter almış, 2 ictimai yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilmiş, 9 yaşayış binasında yenidənqurma və əsaslı təmir işləri aparılmışdır. Gənc ailələrin mənzillə təmin olunmasına kömək məqsədilə "Naxçıvan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmış və fondun xətti ilə 951 min manat həcmində kreditlərin verilməsi təmin olunmuşdur.

Əhalinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər davam etdirilmiş, Naxçıvan şəhərinin Tumbul, Bulqan, Qaraçuq və Qaraxanbəyli kəndlərində içməli su və kanalizasiya şəbəkəsi, Culfa rayonunun Gülüstan kəndində içməli su sistemi istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa, Şahbuz və Culfa şəhərlərində, onlara bitişik ətraf kəndlərdə içməli su və kanalizasiya şəbəkəsinin tikintisi başa çatdırılıb.

Artan tələbata uyğun olaraq müasir **yol-nəqliyyat** sisteminin qurulması, nəqliyyat sektorundan səmərəli istifadə tədbirləri davam etdirilmişdir. 2016-cı ildə muxtar respublika üzrə 62 kilometrlik yeni asfalt yollar salınmış, 5 körpü tikilərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 20 may tarixli Sərəncamına əsasən Babək rayonunun 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Şəkərabad-Babək qəsəbə-Nehrəm-Arazkənd dairəvi avtomobil yolunun yenidən qurulmasının ikinci mərhələsi başa çatdırılmışdır. Əhaliyə göstərilən nəqliyyat xidmətlərinin səviyyəsini yaxşılaşdırmaq məqsədilə Naxçıvan şəhərində avtomobil və ehtiyat hissələrinin satış mərkəzi və yeraltı qaraj tikilmişdir. Hava nəqliyyatında infrastrukturun yenilənməsi, xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi tədbirləri çərçivəsində Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının daha bir terminalı istifadəyə verilmişdir. Yenidənqurma tədbirlərindən sonra hava limanının illik sərnişin və yükdaşıma dövriyyəsi xeyli artmış, aerovağzal binasından istifadə imkanları saatda 600 sərnişinə çatdırılmışdır.

Muxtar respublikada **informasiya və rabitə** sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqi göstərilən xidmətlərin əhatə dairəsini genişləndirmişdir. 2016-cı ildə Naxçıvanda dördüncü nəsil mobil rabitə şəbəkəsinin istifadəyə verilməsi əhalinin elektron xidmətlərə çıxışını, sürətli internetdən istifadə imkanlarını yaxşılaşdırmış, vaxt itkisinin və əlavə xərclərin qarşısını almışdır. Bundan başqa Vətəndaşların Müraciətləri üzrə Elektron Qeydiyyat və İdarələrarası Elektron Sənəd Dövriyyəsi sistemləri istifadəyə verilmişdir.

Enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması bu gün müasir dünyanın ən aktual məsələlərindəndir. Blokada şəraitində yaşayan muxtar respublikada son illər istifadəyə verilən yeni elektrik stansiyaları nəinki daxili tələbatı ödəyib, hətta elektrik enerjisinin ixracı üçün də geniş imkanlar yaradıb. Bununla bərabər alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə də diqqət artırılıb. İstismara verilən günəş elektrik stansiyasının gücünün artırılması ilə bağlı tədbirlər davam etdirilir.

Son illər muxtar respublika iqtisadiyyatının çoxşaxəli inkişafı yerli istehsal məhsullarının xarici bazarlara çıxış imkanlarını xeyli yaxşılaşdırmış, **xarici ticarət** əməliyyatlarının həcmi əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. 2016-cı ildə xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi 457 milyon 421 min ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət əməliyyatlarının 92 faizi ixracın, 8 faizi idxalın payına düşmüşdür. 2015-ci illə müqayisədə ixracın həcmi artmış, idxalın həcmi isə 61 faizədək azalmışdır. Bu isə yerli istehsalın inkişafının, daxili bazarın xarici məhsullardan asılılığının azalması deməkdir.

Müasir iqtisadi şəraitdə elektron ödəniş sistemi maliyyə sabitliyinin və ümumi iqtisadi inkişafın təmin edilməsində mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan 2016-cı il martın 2-də təsdiq olunmuş "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında elektron ödəniş xidmətlərinin və nağdsız hesablaşmaların genişləndirilməsi üzrə Proqram"da nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası maliyyə vəsaitləri dövriyyəsinin sürətlənməsinə, nağd ödənişlərin azalmasına yeni imkanlar açıb. Nağdsız ödənişlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi dövriyyədəki nağd pul kütləsinin həcminin azalmasına səbəb olmuş, məxaricdə emissiyanın xüsusi çəkisi 41 faizdən 36 faizə enmişdir.

İqtisadi inkişafla yanaşı sosial inkişaf da diqqət mərkəzində saxlanıb. Bu gün muxtar respublikada **təhsil**in səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Hər bir kənddə, yaşayış məntəqəsində yeni məktəb binaları tikilir, şagirdlərin müasir dövrün tələbləri səviyyəsində təhsil almaları üçün hərtərəfli şərait yaradılır. Yeniyetmə və gənclərin təhsili üçün yaradılan imkanlar mühüm strateji məqsədə xidmət edir. Belə ki, təhsil olmadan savadlı, hərtərəfli inkişaf etmiş gənc nəsil yetişdirmək mümkün deyil. Məhz bu səbəbdən bu gün nəinki Naxçıvan şəhərində, hətta ən ucqar dağ və sərhəd kəndlərində də müasir tədris avadanlıqları, sürətli internetə çıxışı olan kompüterlər, elektron lövhələr, zəngin fonda malik kitabxanalar və idman zalları ilə təmin olunmuş məktəb binaları tikilib istifadəyə verilir. Bu tədbirlərin davamı olaraq 2016-cı ildə Şərur rayonunun Oğlanqala kəndində 576, Arbatan kəndində 234, Babək rayonunun Yarımca kəndində 342, Məzrə kəndində 270, Xəlilli kəndində 144, Ordubad rayonunun Baş Dizə kəndində 156, Culfa rayonunun Saltaq kəndində 306, Xanəgah kəndində 198, Gülüstan kəndində 156, Kəngərli rayonunun Şahtaxtı kəndində 594, Yurdçu kəndində 270, Şahbuz rayonunun Daylaqlı kəndində 168 şagird yerlik olmaqla, ümumilikdə 3414 şagird yerlik 12 məktəb binası istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa 380 şagird yerlik Şərur Şəhər Fizika-Riyaziyyat Təmayüllü Liseyin, Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinin və Ordubad Texniki Peşə və Sürücülük Məktəbinin binaları da yenidən qurularaq gənc nəslin istifadəsinə verilmişdir. Naxçıvan şəhərində 640 şagird yerlik 3 nömrəli tam orta məktəbdə yenidənqurma işləri başa çatdırılmışdır.

Muxtar respublikada sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların təhsilinin təmin edilməsi sahəsində də müvafiq tədbirlər görülür. 2016-cı il yanvarın 11-də təsdiq olunmuş "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların təhsili və reabilitasiyası üzrə Dövlət Proqramı" onların cəmiyyətə inteqrasiyasında böyük əhəmiyyətə malikdir.

Təhsilə göstərilən qayğı, yaradılan şərait bəhrəsiz qalmır. Hər il ali məktəblərə sənəd verən abituriyentlərin yüksək nəticə göstərmələri qeyd olunanların əyani sübutudur. Belə ki, 2016-cı ildə qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlardan 1737-si ali məktəblərin, 567-si isə orta ixtisas məktəblərinin tələbəsi adını qazanmışdır. Ali məktəblərə qəbul olunan məzunlardan 338-i imtahanlarda 500-dən çox bal toplamışdır. Yüksək nəticə əldə edərək tələbə adını qazananlardan 4-ü ölkə başçısının sərəncamı ilə Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür.

Zəruri elmi infrastrukturun formalaşdırılması, elmi kadrların hazırlanması tədbirləri də diqqətdən kənarda qalmamışdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan bölməsinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi tədbirlərinin davamı olaraq Seysmoloji Xidmət Mərkəzində ən müasir proqram təminatlı seysmoloji avadanlıqların quraşdırılması seysmoloji aktivliyə tam nəzarət imkanı yaratmışdır.

2016-cı il Naxçıvan tarixinin öyrənilməsi, tədqiqi və təbliği ilə bağlı tədbirlərlə əhəmiyyətli olub. İlin əvvəlində üç cildlik "Naxçıvan tarixi" kitabının təqdimatı keçirilmişdir. Bundan başqa muxtar respublikanın tarixi ilə bağlı ölkə arxivlərindən yeni sənədlər gətirilərək Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Arxiv İdarəsinə təhvil verilmişdir.

Qədim tariximizi özündə yaşadan abidələrin bərpası da mühüm əhəmiyyət daşıyır. 2016-cı ildə xalqımızın mübarizlik və vətənpərvərlik əzminin simvoluna çevrilən Əlincəqalada bərpa işləri başa çatdırılmış, "Əlincəqala" Tarix-Mədəniyyət Muzeyi yaradılmışdır. Memarlığın nadir incilərindən sayılan Gülüstan türbəsinin bərpası başa çatdırılmış, Şərur rayonunun Xanlıqlar kəndindəki "İmamzadə" dini-tarixi abidəsində yenidənqurma işləri aparılmış, Qarabağlar Türbə Kompleksində bərpa işləri davam etdirilmişdir. "Naxçıvan qalaları: tarixdə və günümüzdə" mövzusunda beynəlxalq konfransın keçirilməsi isə tariximizin öyrənilməsi və təbliği işinə çox mühüm töhfə olmuşdur.

Eyni zamanda böyük ziyalı, yazıçı-publisist və pedaqoq Eynəli bəy Sultanovun 150 illik yubileyi təntənəli şəkildə qeyd olunmuş, görkəmli rəssam Bəhruz Kəngərlinin adını daşıyan Rəssamlar Parkı istifadəyə verilmiş, parkda böyük sənətkarın abidəsi ucaldılmışdır.

Cəmiyyətin iqtisadi və mədəni tərəqqisinin, xalqlar arasında humanitar əlaqələrin və tolerantlığın göstəricisi kimi **turizm**in inkişafı diqqət mərkəzində saxlanılır. Naxçıvanın qədim tarixi və müasir inkişafı, zəngin təbii ehtiyatları, unikal müalicə məkanları, mövcud turizm infrastrukturu turistlərin sayının ildən-ilə artmasına səbəb olub. Əvvəlki illə müqayisədə 2016-cı ildə muxtar respublikaya gələn turistlərin sayı artaraq 403 mini keçmişdir.

Əhali sağlamlığının qorunması, tibbi xidmətin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması həyata keçirilən sosial siyasətin başlıca istiqamətlərindən biridir. Son illər **səhiyyə** sahəsində aparılan islahatlar nəticəsində tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazası xeyli yaxşılaşdırılıb, yeni səhiyyə ocaqları tikilərək istifadəyə verilib. 2016-cı il də bu baxımdan istisna təşkil etməmiş, Şərur rayonunun Oğlanqala, Babək rayonunun Yarımca, Culfa rayonunun Saltaq və Xanəgah kəndlərində həkim ambulatoriyaları, Naxçıvan şəhərinin Bulqan, Şərur rayonunun Arbatan, Babək rayonunun Xəlilli, Məzrə və Hacıvar, Culfa rayonunun Gülüstan, Şahbuz rayonunun Daylaqlı və Kiçikoba, Kəngərli rayonunun Yurdçu kəndlərində feldşer-mama məntəqələri əhalinin istifadəsinə verilmişdir.

Gənc nəslin fiziki inkişafında və sağlam böyüməsində, asudə vaxtının səmərəli təşkilində **bədən tərbiyəsi və idman** mühüm rol oynayır. Muxtar respublikada idman infrastrukturunun yenilənməsi tədbirləri çərçivəsində 2016-cı ildə Şərur rayonunun Mahmudkənd, Aşağı Yaycı və Arbatan, Culfa rayonunun Bənəniyar kəndlərində stadionlar yenidən qurularaq gənclərin istifadəsinə verilmişdir. Yaradılmış şərait nəticəsində muxtar respublikamızda müxtəlif beynəlxalq və ölkə səviyyəli idman yarışları keçirilmiş, idmançılarımız nüfuzlu yarışların mükafatçıları sırasına düşmüşdür.

Kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və onların fəaliyyətinin səmərəli təşkili istiqamətində də tədbirlər görülüb. Belə ki, Naxçıvan televiziyası internet üzərindən canlı yayıma başlamış, yeni çap avadanlıqları alınaraq "Əcəmi" Nəşriyyat Poliqrafiya Birliyində quraşdırılmışdır.

Muxtar respublikada ərzaq, enerji və informasiya təhlükəsizliyi ilə yanaşı, müdafiə sahəsində təhlükəsizlik məsələləri də diqqətdə olmuşdur. Silahlı qüvvələrimizin muxtar respublikada yerləşən ordu, birləşmə və hissələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, hərbi qulluqçuların mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması tədbirləri 2016-cı ildə də davam etdirilmişdir.

Göstərilən qayğı təkcə ordu quruculuğu ilə məhdudlaşmamış, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə iştirak edərək şəhidlik zirvəsinə ucalmış vətən oğullarının ailə üzvlərinin və öz sağlamlıqlarını itirmiş şəxslərin sosial müdafiəsi üçün də müəyyən tədbirlər görülmüş, 4 şəhid ailəsinə və sağlamlıq imkanı məhdud 7 Azərbaycan Vətən Müharibəsi iştirakçısına yeni mənzil, 2 nəfərə isə minik avtomobili verilmişdir.

Bu gün qeyd etmək xoşdur ki, gənc nəslin hərb sənətinə marağı getdikcə artır. 2016-cı ildə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyə 191 şagird qəbul olunmuş, liseyin məzunlarından 199-u müxtəlif ali hərbi məktəblərin, ümumtəhsil məktəblərinin məzunlarından isə 63-ü xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinin tələbəsi adını qazanmışdır.

Hüquq-mühafizə orqanlarının iş şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Culfa Rayon İdarəsinin inzibati binası yenidən qurulmuş, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin Miqrantların Müvəqqəti Saxlanma Mərkəzi fəaliyyətə başlamışdır.

İqtisadi sahədə əldə olunan nailiyyətlərin, əhali arasında hüquq maarifinin, profilaktik tədbirlərin gücləndirilməsinin nəticəsidir ki, muxtar respublikada cinayətkarlıq üzrə göstəricilər aşağı səviyyədədir.

Yeni iş yerlərinin yaradılması, əhali gəlirlərinin həcminin artması məskunlaşmaya və **demoqrafik vəziyyət**ə də müsbət təsir göstərmiş, əhalinin sayı 2015-ci illə müqayisədə artaraq 448 min nəfərdən çox olmuşdur.

Sosial-iqtisadi inkişafa töhfəsini verənlərin əməyi həmişə olduğu kimi, 2016-cı ildə də yüksək qiymətləndirilmiş, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları ilə 63 nəfər Azərbaycan Respublikasının müxtəlif orden, medal və fəxri adları ilə təltif edilmiş, 2 nəfərə ali hərbi rütbə verilmiş, 1 nəfər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomuna, 1 nəfər Prezident təqaüdünə, 9 nəfər Prezident mükafatına layiq görülmüşdür. Həmçinin 12 nəfərə Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəxri adları verilmiş, 1 nəfər "Naxçıvan Muxtar Respublikasına xidmətlərə görə", 15 nəfər "Rəşadətli əməyə görə" nişanları ilə təltif olunmuşdur.

Bütün bu işlərin həyata keçirilməsində, muxtar respublikamızın inkişafında əməyi olanlara, sabitliyin, əmin-amanlığın və sərhədlərin qorunmasını təmin edənlərə təşəkkür edirəm!

Hörmətli deputatlar və sessiya iştirakçıları!

Muxtar respublikada 2016-cı il müsbət nəticələrlə yekunlaşır. Biz bu nəticələri daha da artırmalı, ümummilli liderimizin yolu ilə gedərək muxtar respublikamızın, doğma Azərbaycanımızın inkişafına öz töhfəmizi verməliyik.

Sağ olun!

Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikasının QANUNU

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 2-ci bəndini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır:**

Maddə 1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri 69 500 000,0 manat, xərcləri 348 400 000,0 manat, gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün ayrılan dotasiya 278 900 000,0 manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 47 288 000,0 manat, yerli gəlirləri 22 212 000,0 manat və mərkəzləşdirilmiş xərcləri 324 374 000,0 manat, yerli xərcləri 24 026 000,0 manat) məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədaxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulsun:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
2.1.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	18 310 000,0
2.2.	Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	850 000,0
2.3.	Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	150 000,0
2.4.	Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	750 000,0
2.5.	Əlavə dəyər vergisi	38 870 000,0
2.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	4 880 000,0
2.6.	Sadələşdirilmiş vergi	2 120 000,0
2.7.	Aksizlər	1 000 000,0
2.7.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksizlər	600 000,0
2.8.	Yol vergisi	350 000,0
2.8.1.	Xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	350 000,0
2.9.	Mədən vergisi	100 000,0
2.10.	Gömrük rüsumları	1 130 000,0
2.11.	Dövlət rüsumu	3 670 000,0
2.12.	Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	2 000 000,0
2.13.	Sair vergi daxilolmaları	200 000,0

Maddə 3. Müəyyən edilsin ki, "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu dövlət büdcəsinin aşağıdakı mədaxil mənbələri hesabına formalaşır:

3.1.	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	1 800 000,0
3.1.1.	Yol vergisi	350 000,0
3.1.2.	Mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə sərnişin və yükdaşımalarını həyata keçirən şəxslər tərəfindən ödənilən sadələşdirilmiş vergi	180 000,0
3.1.3.	İdxal olunan minik avtomobillərinə tətbiq edilən aksizlər	150 000,0
3.1.4.	İdxal olunan avtonəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən gömrük rüsumu	160 000,0
3.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində beynəlxalq avtomobil daşımalarını tənzimləyən icazənin verilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	540 000,0
3.1.6.	Nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən motonəqliyyat vasitələrinin, qoşquların və yarımqoşquların texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	420 000,0

Maddə 4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinə vergi daxilolmaları müəyyən olunmuş vergi dərəcələrinə uyğun olaraq hesablanır.

Maddə 5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

Sıra №-si	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
5.1.	Ümumi dövlət xidmətləri	35 890 348,0
5.1.1.	qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanılması xərcləri	30 530 860,0
5.1.2.	elm xərcləri	5 359 488,0
5.2.	Müdafiə	9 175 747,0
5.2.1.	müdafiə qüvvələri	3 547 149,0
5.2.2.	milli təhlükəsizlik	5 628 598,0
5.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq	53 778 196,0
5.3.1.	məhkəmə hakimiyyəti	3 460 419,0
5.3.2.	hüquq-mühafizə	45 860 163,0
5.3.3.	prokurorluq	4 457 614,0
5.4.	Təhsil	93 042 544,0
5.4.1.	məktəbəqədər təhsil	4 223 460,0
5.4.2.	ümumi təhsil	57 980 481,0
5.4.3.	ilk peşə-ixtisas təhsili	934 530,0
5.4.4.	orta ixtisas təhsili	2 181 225,0
5.4.5.	təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	27 722 848,0
5.5.	Səhiyyə	36 611 328,0
5.5.1.	poliklinikalar və ambulatoriyalar	5 255 783,0
5.5.2.	xəstəxanalar	24 124 724,0
5.5.3.	səhiyyə sahəsində digər xidmətlər	888 345,0
5.5.4.	səhiyyə sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	6 342 476,0
5.6.	Sosial müdafiə və sosial təminat	17 844 132,0
5.6.1.	sosial müdafiə xərcləri	16 724 456,0
5.6.2.	sosial təminat xərcləri	1 119 676,0
5.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	13 747 898,0
5.7.1.	mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	10 054 225,0
5.7.2.	radio, televiziya və nəşriyyat	2 739 311,0
5.7.3.	bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti	290 794,0
5.7.4.	digər kateqoriyalara aid edilməyən fəaliyyət	663 568,0
5.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	20 509 726,0
5.8.1.	mənzil təsərrüfatı	1 688 107,0
5.8.2.	kommunal təsərrüfatı	18 690 459,0
5.8.3.	su təsərrüfatı	131 160,0
5.9.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və ətraf mühitin mühafizəsi	30 137 453,0
5.9.1.	kənd təsərrüfatı	28 540 129,0
5.9.2.	meşə təsərrüfatı	540 413,0
5.9.3.	balıqçılıq	17 333,0
5.9.4.	ətraf mühitin mühafizəsi	431 032,0
5.9.5.	hidrometeorologiya tədbirləri	608 546,0
5.10.	Tikinti və faydalı qazıntılar	17 950 200,0
5.10.1.	tikinti	17 500 000,0
5.10.1.1.	dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	17 500 000,0
5.10.2.	faydalı qazıntılar	450 200,0
5.11.	Nəqliyyat və rabitə	13 032 500,0
5.11.1.	nəqliyyat	13 000 000,0
5.11.2.	rabitə	32 500,0
5.12.	İqtisadi fəaliyyət	500 000,0
5.12.1.	iqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	500 000,0
5.12.1.1.	ipotekaya dəstək	500 000,0
5.13.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	6 179 928,0
5.13.1.	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	1 800 000,0
5.13.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ehtiyat Fondu	2 752 453,0
5.13.3.	əsas bölmələrə aid edilməyən sair xərclər	1 627 475,0
5.13.3.1.	fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	1 000 000,0
5.13.3.2.	digər xidmətlər üzrə xərclər	627 475,0

Maddə 6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional və iqtisadi təsnifatın paraqrafları səviyyəsində bu Qanunun əlavəsində verilmiş məbləğlərdə təsdiq edilsin.

Maddə 7. Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 22 392 000,0 manat, o cümlədən "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ 180 000,0 manat, yerli xərcləri 24 026 000,0 manat olmaqla, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılan vəsait 1 814 000,0 manat təsdiq edilsin.

(manatla)

Sıra №-si	Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər		Yerli xərclər	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi
		Cəmi	o cümlədən "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ		
1.	Naxçıvan şəhəri	12 960 000	50 000	12 910 000	
2.	Şərur rayonu	2 760 000	39 000	2 721 000	
3.	Babək rayonu	1 810 000	40 000	1 770 000	
4.	Ordubad rayonu	1 710 000	16 000	1 694 000	
5.	Culfa rayonu	1 413 000	15 000	1 398 000	
6.	Şahbuz rayonu	566 000	12 000	1 810 000	1 256 000
7.	Kəngərli rayonu	999 000	7 000	992 000	
8.	Sədərək rayonu	174 000	1 000	731 000	558 000
Cəmi:		**22 392 000**	**180 000**	**24 026 000**	**1 814 000**

Maddə 8. Büdcə daxilolmalarının vəziyyətindən asılı olmayaraq əməkhaqqı, əməkhaqqına üstəlik, pensiya, başqa sosial müavinətlər və ödənişlər müdafiə olunmuş xərc maddələridir.

Maddə 9. Bu Qanun 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 7 yanvar 2017-ci il

“Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin

F Ə R M A N I

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il 7 yanvar tarixli 5-V QN nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. “Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun 5-ci maddəsi ilə funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində ayrılan vəsaitin məbləği inzibati təsnifata uyğun olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşən, maliyyə yardımı alan təşkilatlar və tədbirlər üzrə aşağıdakı qaydada təsdiq edilsin:

(manatla)

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
1.1.	**Ümumi dövlət xidmətləri**	**35 890 348,0**	**25 449 348,0**	**10 441 000,0**
1.1.1.	**Qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanılması xərcləri**	**30 530 860,0**	**20 160 860,0**	**10 370 000,0**
1.1.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi	2 892 903,0	2 892 903,0	
1.1.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti	1 186 867,0	1 186 867,0	
1.1.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	1 007 528,0	1 007 528,0	
1.1.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	1 660 809,0	1 660 809,0	
1.1.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi	1 588 309,0	1 588 309,0	
1.1.1.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	386 820,0	386 820,0	
1.1.1.7.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	322 455,0	322 455,0	
1.1.1.8.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	287 279,0	287 279,0	
1.1.1.9.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi	479 356,0	479 356,0	
1.1.1.10.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	412 669,0	412 669,0	
1.1.1.11.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	293 777,0	293 777,0	
1.1.1.12.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	442 707,0	442 707,0	
1.1.1.13.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	546 787,0	546 787,0	
1.1.1.14.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi	465 770,0	465 770,0	
1.1.1.15.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	1 696 987,0	1 696 987,0	
1.1.1.16.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	275 705,0	275 705,0	
1.1.1.17.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi	991 742,0	991 742,0	
1.1.1.18.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	285 879,0	285 879,0	
1.1.1.19.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	835 731,0	835 731,0	
1.1.1.20.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya	224 601,0	224 601,0	
1.1.1.21.	Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsi	454 730,0	454 730,0	
1.1.1.22.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə İdarəsi	104 764,0	104 764,0	
1.1.1.23.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Baytarlıq Xidməti	243 125,0	243 125,0	
1.1.1.24.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Auksion Mərkəzi	74 398,0	74 398,0	
1.1.1.25.	Bakı şəhərində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daimi Nümayəndəliyi	317 670,0	317 670,0	
1.1.1.26.	Azərbaycan Respublikası Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının Naxçıvan Muxtar Respublikası Regional Bölməsi	111 438,0	111 438,0	
1.1.1.27.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sahibkarlığa Kömək Fondu	101 745,0	101 745,0	
1.1.1.28.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti	269 875,0	269 875,0	
1.1.1.29.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti	416 493,0	416 493,0	
1.1.1.30.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	131 705,0	131 705,0	
1.1.1.31.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidməti	98 075,0	98 075,0	
1.1.1.32.	Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanılması xərcləri	10 370 000,0		10 370 000,0
1.1.1.33.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər mərkəzi təşkilatlarının saxlanılması	1 037 379,0	1 037 379,0	
1.1.1.33.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman)	374 713,0	374 713,0	
1.1.1.33.2.	Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə İdarəsi	296 679,0	296 679,0	
1.1.1.33.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	216 609,0	216 609,0	
1.1.1.33.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Televiziya və Radio Şurası	149 378,0	149 378,0	
1.1.1.34.	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	514 782,0	514 782,0	
1.1.2.	**Elm xərcləri**	**5 359 488,0**	**5 288 488,0**	**71 000,0**
1.1.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	573 485,0	573 485,0	
1.1.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	22 378,0	22 378,0	
1.1.2.3.	Elmi -Tədqiqat Baytarlıq Mərkəzi	91 551,0	91 551,0	
1.1.2.4.	Akademik Həsən Əliyev adına “Araz” Elm-İstehsalat Birliyi	226 586,0	226 586,0	
1.1.2.5.	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan bölməsi	3 907 124,0	3 907 124,0	
1.1.2.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Arxiv İdarəsi	511 684,0	440 684,0	71 000,0
1.1.2.7.	Elm sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	26 680,0	26 680,0	
1.2.	**Müdafiə**	**9 175 747,0**	**9 175 747,0**	
1.2.1.	**Müdafiə qüvvələri**	**3 547 149,0**	**3 547 149,0**	
1.2.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	3 547 149,0	3 547 149,0	
1.2.2.	**Milli təhlükəsizlik**	**5 628 598,0**	**5 628 598,0**	
1.2.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti	4 996 072,0	4 996 072,0	
1.2.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti	632 526,0	632 526,0	
1.3.	**Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq**	**53 778 196,0**	**53 778 196,0**	
1.3.1.	**Məhkəmə hakimiyyəti**	**3 460 419,0**	**3 460 419,0**	
1.3.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsi	1 502 646,0	1 502 646,0	
1.3.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	381 810,0	381 810,0	
1.3.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi	245 243,0	245 243,0	
1.3.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Hərbi Məhkəməsi	342 420,0	342 420,0	
1.3.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və rayon məhkəmələri	988 300,0	988 300,0	
1.3.2.	**Hüquq-mühafizə**	**45 860 163,0**	**45 860 163,0**	
1.3.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	24 903 118,0	24 903 118,0	
1.3.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	1 855 073,0	1 855 073,0	
1.3.2.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	8 697 850,0	8 697 850,0	
1.3.2.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	3 278 000,0	3 278 000,0	
1.3.2.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti	1 828 850,0	1 828 850,0	
1.3.2.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti	5 297 272,0	5 297 272,0	
1.3.3.	**Prokurorluq**	**4 457 614,0**	**4 457 614,0**	
1.3.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğu	3 275 968,0	3 275 968,0	

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
1.3.3.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Hərbi Prokurorluğu	1 122 846,0	1 122 846,0	
1.3.3.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	58 800,0	58 800,0	
1.4.	**Təhsil**	**93 042 544,0**	**81 622 544,0**	**11 420 000,0**
1.4.1.	**Məktəbəqədər təhsil**	**4 223 460,0**	**2 497 372,0**	**1 726 088,0**
1.4.2.	**Ümumi təhsil**	**57 980 481,0**	**50 665 025,0**	**7 315 456,0**
1.4.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	57 980 481,0	50 665 025,0	7 315 456,0
1.4.3.	**İlk peşə-ixtisas təhsili**	**934 530,0**	**934 530,0**	
1.4.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	934 530,0	934 530,0	
1.4.4.	**Orta ixtisas təhsili**	**2 181 225,0**	**2 181 225,0**	
1.4.4.1.	Naxçıvan Tibb Kolleci	564 773,0	564 773,0	
1.4.4.2.	Naxçıvan Musiqi Kolleci	1 257 850,0	1 257 850,0	
1.4.4.3.	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	358 602,0	358 602,0	
1.4.5.	**Təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər**	**27 722 848,0**	**25 344 392,0**	**2 378 456,0**
1.4.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	7 638 236,0	7 319 010,0	319 226,0
1.4.5.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	7 596 959,0	5 537 729,0	2 059 230,0
1.4.5.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti	58 558,0	58 558,0	
1.4.5.4.	Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi	11 336 160,0	11 336 160,0	
1.4.5.5.	Təhsil sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	1 092 935,0	1 092 935,0	
1.5.	**Səhiyyə**	**36 611 328,0**	**36 439 328,0**	**172 000,0**
1.5.1.	**Poliklinikalar və ambulatoriyalar**	**5 255 783,0**	**5 207 971,0**	**47 812,0**
1.5.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	5 255 783,0	5 207 971,0	47 812,0
1.5.2.	**Xəstəxanalar**	**24 124 724,0**	**24 028 294,0**	**96 430,0**
1.5.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	24 124 724,0	24 028 294,0	96 430,0
1.5.3.	**Səhiyyə sahəsində digər xidmətlər**	**888 345,0**	**860 587,0**	**27 758,0**
1.5.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	888 345,0	860 587,0	27 758,0
1.5.4.	**Səhiyyə sahəsinə aid edilən digər xidmətlər**	**6 342 476,0**	**6 342 476,0**	
1.5.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	6 083 008,0	6 083 008,0	
1.5.4.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	150 480,0	150 480,0	
1.5.4.3.	Səhiyyə sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	108 988,0	108 988,0	
1.6.	**Sosial müdafiə və sosial təminat**	**17 844 132,0**	**17 589 132,0**	**255 000,0**
1.6.1.	**Sosial müdafiə xərcləri**	**16 724 456,0**	**16 724 456,0**	
1.6.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	16 724 456,0	16 724 456,0	
1.6.2.	**Sosial təminat xərcləri**	**1 119 676,0**	**864 676,0**	**255 000,0**
1.6.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	962 519,0	707 519,0	255 000,0
1.6.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti	147 470,0	147 470,0	
1.6.2.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	9 687,0	9 687,0	
1.7.	**Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət**	**13 747 898,0**	**13 494 898,0**	**253 000,0**
1.7.1.	**Mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət**	**10 054 225,0**	**9 839 397,0**	**214 828,0**
1.7.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Naxçıvanşünaslıq Mərkəzi	101 061,0	101 061,0	
1.7.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	21 125,0	21 125,0	
1.7.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	9 807 431,0	9 592 603,0	214 828,0
1.7.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	17 475,0	17 475,0	
1.7.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	107 133,0	107 133,0	
1.7.2.	**Radio, televiziya və nəşriyyat**	**2 739 311,0**	**2 707 169,0**	**32 142,0**
1.7.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi	2 317 967,0	2 317 967,0	
1.7.2.2.	Dövri mətbuat və nəşriyyat	421 344,0	389 202,0	32 142,0
1.7.3.	**Bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti**	**290 794,0**	**284 764,0**	**6 030,0**
1.7.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	290 794,0	284 764,0	6 030,0
1.7.3.1.1.	bədən tərbiyəsi və idmanın təşkili	248 637,0	242 607,0	6 030,0
1.7.3.1.2.	gənclər siyasəti	42 157,0	42 157,0	
1.7.4.	**Digər kateqoriyalara aid edilməyən fəaliyyət**	**663 568,0**	**663 568,0**	
1.7.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	280 896,0	280 896,0	
1.7.4.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondu	85 050,0	85 050,0	
1.7.4.3.	Dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımları	284 257,0	284 257,0	
1.7.4.3.1.	Qeyri-dövlət təşkilatlarına verilən maliyyə yardımı	284 257,0	284 257,0	
1.7.4.3.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Müharibə, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasına verilən maliyyə yardımı	78 096,0	78 096,0	
1.7.4.3.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Yazıçılar Birliyinə verilən maliyyə yardımı	46 166,0	46 166,0	
1.7.4.3.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bəstəkarlar Təşkilatına verilən maliyyə yardımı	27 110,0	27 110,0	
1.7.4.3.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Rəssamlar Birliyinə verilən maliyyə yardımı	37 731,0	37 731,0	
1.7.4.3.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qızıl Aypara Komitəsinə verilən maliyyə yardımı	95 154,0	95 154,0	
1.7.4.4.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	13 365,0	13 365,0	
1.8.	**Mənzil və kommunal təsərrüfatı**	**20 509 726,0**	**20 509 726,0**	
1.8.1.	**Mənzil təsərrüfatı**	**1 688 107,0**	**1 688 107,0**	
1.8.2.	**Kommunal təsərrüfatı**	**18 690 459,0**	**18 690 459,0**	
1.8.2.1.	Abadlaşdırma, tullantıların yığılması və təmizlənməsi	9 803 317,0	9 803 317,0	
1.8.2.2.	İstilik	7 988 475,0	7 988 475,0	
1.8.2.3.	Küçələrin işıqlandırılması	898 667,0	898 667,0	
1.8.3.	**Su təsərrüfatı**	**131 160,0**	**131 160,0**	
1.9.	**Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və ətraf mühitin mühafizəsi**	**30 137 453,0**	**28 727 453,0**	**1 410 000,0**
1.9.1.	**Kənd təsərrüfatı**	**28 540 129,0**	**27 130 129,0**	**1 410 000,0**
1.9.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər	6 993 094,0	6 993 094,0	
1.9.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Toxumçuluq və Bitkilərin Mühafizəsi İdarəsi	136 394,0	136 394,0	
1.9.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Baytarlıq Xidməti	1 686 178,0	276 178,0	1 410 000,0
1.9.1.4.	Epizootiya tədbirləri	316 500,0	316 500,0	
1.9.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi	601 600,0	601 600,0	
1.9.1.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Komitəsi	18 471 913,0	18 471 913,0	
1.9.1.7.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	150 000,0	150 000,0	

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
1.9.1.8.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	184 450,0	184 450,0	
1.9.2.	**Meşə təsərrüfatı**	**540 413,0**	**540 413,0**	
1.9.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	540 413,0	540 413,0	
1.9.3.	**Balıqçılıq**	**17 333,0**	**17 333,0**	
1.9.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	17 333,0	17 333,0	
1.9.4.	**Ətraf mühitin mühafizəsi**	**431 032,0**	**431 032,0**	
1.9.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	431 032,0	431 032,0	
1.9.5.	**Hidrometeorologiya**	**608 546,0**	**608 546,0**	
1.9.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	608 546,0	608 546,0	
1.10.	**Tikinti və faydalı qazıntılar**	**17 950 200,0**	**17 950 200,0**	
1.10.1.	**Tikinti**	**17 500 000,0**	**17 500 000,0**	
1.10.1.1.	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	17 500 000,0	17 500 000,0	
1.10.2.	**Faydalı qazıntılar**	**450 200,0**	**450 200,0**	
1.10.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	450 200,0	450 200,0	
1.11.	**Nəqliyyat və rabitə**	**13 032 500,0**	**13 032 500,0**	
1.11.1.	**Nəqliyyat**	**13 000 000,0**	**13 000 000,0**	
1.11.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi	13 000 000,0	13 000 000,0	
1.11.1.1.1.	Avtomobil yolları təsərrüfatı	13 000 000,0	13 000 000,0	
1.11.2.	**Rabitə**	**32 500,0**	**32 500,0**	
1.11.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi (əsgər məktubları və əsgər bağlamalarına görə poçt sahəsində yaranan zərəri ödəmək üçün)	32 500,0	32 500,0	
1.12.	**İqtisadi fəaliyyət**	**500 000,0**	**500 000,0**	
1.12.1.	**İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti**	**500 000,0**	**500 000,0**	
1.12.1.1.	"Naxçıvan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	500 000,0	500 000,0	
1.13.	**Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər**	**6 179 928,0**	**6 104 928,0**	**75 000,0**
1.13.1.	**Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ehtiyat Fondu**	**2 752 453,0**	**2 752 453,0**	
1.13.2.	**"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu**	**1 800 000,0**	**1 800 000,0**	
1.13.3.	**Əsas bölmələrə aid edilməyən sair xərclər**	**1 627 475,0**	**1 552 475,0**	**75 000,0**
1.13.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	161 000,0	161 000,0	
1.13.3.1.1.	məhkəmə qərarlarının icrası, məhkəmə prosesləri ilə bağlı göstərilən hüquqi yardım və digər xidmətlər	161 000,0	161 000,0	
1.13.3.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi (fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması)	1 000 000,0	1 000 000,0	
1.13.3.3.	Səfərbərlik ehtiyatları anbarının saxlanılması və digər tədbirlər	466 475,0	391 475,0	75 000,0

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu ilə dövlət büdcəsinin gəlirləri üzrə təsdiq olunmuş göstəricilərin yerinə yetirilməsinə nəzarət etsin;

2.2. bu Fərmanın 1.10.1.1-ci yarımbəndində (Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) nəzərdə tutulan vəsaitin obyektlər və istiqamətlər üzrə bölgüsünü həyata keçirsin və bu barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədrinə məlumat versin.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:

3.1. 2017-ci ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan Naxçıvan Muxtar Respublikası Vergilər Nazirliyinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə daxil olan vergi və ödənişlərin aylıq və rüblük bölgüsünü həmin orqanlarla razılaşdırıb təsdiq etsin;

3.2. bu Fərmanın 1.1.1.34-cü, 1.1.2.7-ci, 1.3.3.3-cü, 1.4.5.5-ci, 1.5.4.3-cü, 1.7.4.4-cü, 1.9.1.8-ci yarımbəndlərində nəzərdə tutulan vəsaitin (dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri) aidiyyəti təşkilatlar üzrə bölgüsünü həyata keçirsin.

4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi muxtar respublikanın şəhər və rayonları üzrə müəyyən olunmuş vergi daxilolmalarının aylıq proqnozunun icrasının təmin edilməsi üçün tədbirlər görsün.

5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, büdcədən maliyyələşən və maliyyə yardımı alan təşkilatlar və digər dövlət orqanları maliyyə intizamının gücləndirilməsi, israfçılığa, izafi xərclərə yol verilməməsi, büdcə vəsaitindən qənaətlə istifadə olunması istiqamətində təsirli tədbirlər görsünlər.

6. Bu Fərman 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 7 yanvar 2017-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikasının QANUNU

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 2-ci bəndini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır:**

Maddə 1. Büdcənin ümumi göstəriciləri

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsinin gəlirləri 53 300 000,0 manat, xərcləri 135 050 000,0 manat, gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan ayrılan dotasiya 81 750 000,0 manat məbləğində təsdiq edilir.

Maddə 2. Gəlirlər

Müəyyən edilsin ki, 2017-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsinin gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
1.	Məcburi dövlət sosial sığorta haqları, cəmi	53 250 000,0
	o cümlədən:	
1.1.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlar üzrə	31 300 000,0
1.2.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlər üzrə	4 270 000,0
1.3.	büdcə təşkilatlarının büdcədənkənar vəsaitləri üzrə daxilolmalar	500 000,0
1.4.	digər sığortaedənlər	17 180 000,0
	o cümlədən:	
	sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üzrə	1 820 000,0
2.	Sair gəlirlər, cəmi	50 000,0
	o cümlədən:	
2.1.	sanatoriya-kurort yollayışlarının qismən dəyəri üzrə daxilolmalar	50 000,0

Maddə 3. Xərclər

Müəyyən edilsin ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
1.	Əhaliyə ödənişlər, cəmi	132 450 000,0
	o cümlədən:	
1.1.	əmək pensiyalarının ödənilməsinə, cəmi	129 000 000,0
1.2.	məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına müavinətlərə, cəmi	3 450 000,0
	ondan:	
	əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə	200 000,0
	hamiləliyə və doğuşa görə	1 200 000,0
	uşağın anadan olmasına görə	600 000,0
	3 yaşına çatanadək uşaqlara qulluqla əlaqədar	800 000,0
	dəfn üçün	600 000,0
	işsizliyə görə	50 000,0
2.	Pensiya və müavinətlərin əhaliyə çatdırılması, bank əməliyyatlarının aparılması üzrə xidmət haqqı xərcləri	800 000,0
3.	Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatının və onun yerli orqanlarının saxlanılması xərcləri	1 800 000,0

Maddə 4. Qalıq vəsaitlərdən istifadə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatının və yerli orqanlarının hesablarında ilin sonuna qalan vəsait növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Maddə 5. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 7 yanvar 2017-ci il

"Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin FƏRMANI

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2017-ci il 7 yanvar tarixli 6-V QN nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2017-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu:

2.1. Fondun 2017-ci il büdcəsinin gəlirlərinin və xərclərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün;

2.2. dövlət təşkilatlarının, o cümlədən büdcədən maliyyələşən təşkilatların məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının vaxtında və tam ödənməsini təmin etmək üçün tədbirlər həyata keçirsin.

3. Bu Fərman 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 7 yanvar 2017-ci il

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor: TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000, Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Mübirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Muxtar Məmmədov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1000. Sifariş № 19